

PAŃSTWOWA WYŻSZA SZKOŁA ZAWODOWA W KONINIE
ДЕРЖАВНА ВИЩА ПРОФЕСІЙНА ШКОЛА В КОНІНІ
UNIWERSYTET NARODOWY W UŻHORODZIE
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
AKADEMIA KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO W CHERSONIU
ХЕРСОНСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ
PAŃSTWOWY UNIWERSYTET PEDAGOGICZNY W KRZYWYM ROGU
КРИВОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ROZWÓJ NOWOCZESNEJ EDUKACJI I NAUKI – STAN, PROBLEMY, PERSPEKTYWY.

WYMIARY INSTERDYSCYPLINARNE

Pod redakcją:

Jan Grzesiak, Ivan Zymomyra, Vasyl Ilnytskyj

**РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ ОСВІТИ І НАУКИ:
РЕЗУЛЬТАТИ, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ.**

ІНТЕРДИСЦИПЛІНАРНІ ВИМІРИ

За редакцією:

Ян Гжесяк, Іван Зимомря, Василь Ільницький

Konin – Użhorod – Cherson – Krzywy Róg
2019

Конін – Ужгород – Херсон – Кривий Ріг
2019

УДК 371.1:001(08)
ББК 74.04я43
Р 64

Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Інтердисциплінарні виміри / [редактори-упорядники: Я. Гжесяк, І. Зимомря, В. Ільницький]. – Конін – Ужгород – Херсон – Кривий Ріг: Посвіт, 2019. – 268 с.

Rozwój nowoczesnej edukacji i nauki – stan, problemy, perspektywy. Wymiary interdyscyplinarne / [red.: J. Grzesiak, I. Zymomyra, W. Ilnytskyj]. – Konin – Użhorod – Chersoń – Krzywy Róg: Posvit, 2019. – 268 s.

ISBN 978-617-7235-50-6

Видання містить матеріали, що лягли в основу доповідей VI-ї Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи». Молоді та досвідчені науковці висвітлюють актуальні питання в галузях педагогіки, психології, мовознавства та літературознавства, мистецтвознавства, історичних, суспільних та природничих наук, туризму, фізичного виховання та реабілітації. Матеріали стануть корисними для широкої наукової громадськості, викладачів, аспірантів, студентів.

УДК 371.1:001(08)
ББК 74.04я43

Kolegium redakcyjne:

dr hab., prof. **J.Grzesiak**; dr hab., prof. **P.Goldyn**; dr hab., prof. **I.Zymomyra**; dr hab., prof. **M.Zymomyra**; dr hab., prof. **W.Ilnytskyj**; **V.Boyчук**; dr **N.Hrybok**; dr **P.Davydov**; dr hab., prof. **J.Kuzmenko**; dr hab., prof. **O.Newmerzycka**; **O.Nepsha**; dr **Ewa Czaja**; dr **Maria Sobieszczyk**; dr **Katarzyna Wojciechowska**; dr **O.Zymomyra**;

Redakcyjna kolegia:

д-р габ, проф. **Я.Гжесяк**; доктор філологічних наук, проф. **І.Зимомря**; доктор філологічних наук, проф. **М.Зимомря**; доктор історичних наук, проф. **В.Ільницький**; **В.Бойчук**; кандидат педагогічних наук, доц. **Н.Грибок**; кандидат філософських наук, доцент **П.Давидов**; доктор педагогічних наук, проф. **Ю.Кузьменко**; доктор педагогічних наук, проф. **О.Невмержицька**; **О. Непша**; д-р **Е.Чая**; д-р **М.Собєщик**; д-р **К.Войтєховська**; кандидат філологічних наук, доц. **О.Зимомря**.

Recenzenci:

dr hab., prof. Zenon Jasiński

dr hab., prof. Ihor Dobriański

Рецензенти:

д-р габ., проф. Зенон Ясінський

д-р педагогічних наук, проф. Ігор Добрянський

ISBN 978-617-7235-50-6

© Я. Гжесяк, І. Зимомря, В. Ільницький, 2019
© Посвіт, 2019

ЗМІСТ

ІСТОРИЧНІ НАУКИ. МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО

Вербицька О. Вміння і навички концертмейстера в педагогічній та виконавській практиці.....	8
Галів М., Огар А. Дрогобичанин Антоній Станкевич – апологет українсько-польської співпраці (1930-ті роки).....	10
Гриник Л. До питання основних ідеологічних засад ОУН (1930–1940-і рр.).....	11
Екман М., Бурман К. Методичні засади виконання орнаментатії у процесі вивчення фортепіанних творів Й. Гайдна.....	15
Ільницький В. До питання діяльності керівника технічного звена Дрогобицького окружного проводу ОУН «Омеляна»-«Крилана».....	16
Косилова О., Зіноватна Л. З досвіду організації та проведення академічних музичних конкурсів Алгоритми та особливості підготовки учнів-піаністів до участі в конкурсах.....	20
Микитчак С. Завершальний етап функціонування УПА.....	22
Пришляк В. Сучасні технології на заняттях з постановки голосу.....	24
Сом-Сердюкова О. Сучасний музейний простір: культура діалогу.....	26
Торопцева А. Дослідження мемуарних джерел як культурно-історичного феномена епохи.....	28
Удич О. Категоріальний аналіз поняття «художньо-ціннісні орієнтації»: культурологічний та психолого-педагогічний контекст.....	30
Шевельова О. Актуальність розвитку музичної пам'яті школярів початкової школи в новій українській школі.....	32
Шкода Н. Політика радянської влади щодо Римо-католицької церкви на Півдні України впродовж 20-х рр. ХХ ст.	34

ПЕДАГОГІКА. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА

Афанасьєва А., Павленко І. Компетентнісний підхід як основа державного освітнього стандарту.....	37
Ашиток Н. Суперечності розвитку інклюзивної освіти.....	38
Барановська О. Педагогічні технології профільного навчання за філологічним спрямуванням: проблеми, перспективи.....	40
Блашкова О. До питання гуманізації та гуманітаризації навчально-виховного процесу студентської молоді природничих спеціальностей сучасної вищої школи.....	42
Бондаренко Л. Підготовка студентів-філологів до організування позакласної роботи з української літератури.....	46
Бондаренко Н. Культурна матриця опанування української мови.....	47
Бондаренко С., Пилипишин О. Компетентнісний підхід гуманітарної підготовки майбутніх фахівців медичної галузі: соціалізація від теорії до практики.....	50
Вакоря З. Творче використання історичного досвіду морального виховання в сучасному навчально-виховному процесі.....	52
Ващенко Л. Вплив форми тестових завдань на результати тестування старшокласників (на прикладі тесту з біології).....	54
Wojciechowska K. Opinie studentów o zdrowiu jako wartości.....	56
Волкодав Т. Контроль знань та умінь як фактор підвищення мотивації студентів фінансово-економічного профілю.....	58

Гоголь Н. Культурологічний підхід у національній системі шкільної літературної освіти.....	60
Горбатюк Р., Волкова Н. Щодо формування професіоналізму майбутнього інженера-педагога в галузі харчових технологій у системі університетської підготовки.....	62
Гривко А. Експериментальне вивчення впливу форми тестового завдання на результативні показники тестування з української мови.....	64
Grzesiak J. Wyzwalanie potencjału naukowo-edukacyjnego w kształceniu nauczycieli ku przyszłości.....	66
Zavizion K. Translation and interpretation studies in Ukraine: historical aspect.....	69
Зелінка О. Творчі завдання на уроках з вивчення прикметника в початковій школі в контексті вимог сучасної мовної освіти.....	70
Калініна Л. Формування комунікативно-культурологічної компетентності майбутнього вчителя іноземної мови в рамках інтердисциплінарного підходу.....	72
Кирильчук І., Кирильчук Ю. Компетентнісно-орієнтовані технології навчання у професійній підготовці учнів професійно-технічних навчальних закладів.....	74
Корішко О. Педагог-андрагог у системі неперервної освіти.....	77
Косянчук С. Інтеграційні процеси у закладах загальної середньої освіти: педагогічне і соціальне партнерство.....	79
Кудрявцева В. Глибинне навчання у курсі морської англійської мови: усвідомлені перспективи.....	81
Куликова А., Кошелєва Т. Розвиток творчості молодших школярів.....	83
Кутняк О., Гряділь І. Застосування інтерактивних платформ в освітньому процесі початкової школи.....	85
Кухта М., Маляр Л. Публіцистика Августина Волошина (20–30-і рр. ХХ ст.).....	86
Леган В., Годованець Н. До питання вибору активних методів навчання: дискусія.....	88
Логвіненко Н. Мотивація як важлива складова компетентнісно орієнтованого вивчення сучасного українського фентезі.....	90
Маслій О. Застосування елементів дидактографії до проведення занять майбутніх офіцерів ракетно-артилерійського озброєння.....	93
Мищенко О. Особливості національно-патріотичного виховання студентської молоді в умовах сьогодення.....	95
Обіход І., Закордонць Н. Блог-технології як засіб формування комунікативної компетентності студентів у писемному мовленні.....	97
Ольшевська С. Соціальна акція – іноваційна форма роботи соціального педагога.....	100
Подчерняєва Н. Напрями діяльності шкільного еврклубу.....	101
Починкова М. Формування критичного мислення майбутніх учителів початкової школи як виклик сучасної освіти.....	103
Проць І., Бец Ю., Шаран О. Пошуково-дослідницька діяльність учнів початкової школи на уроках математики.....	104
Ревть А., Лабойко С. Особливості соціально-педагогічної роботи з профілактики насильства щодо дітей.....	106
Sobieszczyk M., Widacka-Matoszko E. Wartości zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych w edukacji dzieci.....	109
Стойка О. Американські моделі управління ВНЗ в умовах інституційних перетворень.....	111

Тарасенко Г., Мудрак О., Мудрак Г., Нестерович Б. Екологізм освітнього процесу як запорука успішного світоглядного виховання молодих поколінь.....	113
Тверитникова О., Демідова Ю., Шахова Г. Підготовка докторантів в Україні: досвід та перспективи.....	115
Федурко Ю. Іншомовна освіта в гімназіях Галичини кінця XIX – початку XX ст.: вихідні засади.....	117
Сзаја Е. Uczeń i nauczyciel wobec zmian w szkole.....	119
Чейпеш І. Метод моделювання комунікативних ситуацій у педагогічному процесі з іноземної мови.....	121
Чехуніна А. Самоконтроль виконавця при самостійному опрацюванні музичних творів.....	122
Шаран О., Чопик С. Здоров'язбережувальні технології на уроках математики та інформатики у початковій школі.....	124
Шелестова Л. Діагностика розвитку творчих здібностей старшокласників в умовах профільного навчання.....	126
Шпеник С. До проблеми формування мотивації студентів немовних факультетів до вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням.....	128
Шульга І. Использование микротекстов для изучения химии иностранными студентами.....	130
Янєва Л. Впровадження інформаційно-комунікативних технологій в практику роботи зі студентами на заняттях з педагогіки.....	131

ФІЛОЛОГІЯ

Азізагаєва Л. Використання інтерактивних вправ на різноманітних етапах занять з англійської мови.....	133
Акіншина І. Специфіка інтерпретації Свангельського сюжету в романі «Свангеліє від Ісуса» Ж. Сарамги.....	135
Гашибязова О. Проблема лінгвоінтерпретування поняття конотації.....	136
Глуценко А. Вираження емоцій у дискурсі.....	139
Гуменюк І. Варіативність конфігурації термінального тону в англомовних пейзажних описах.....	141
Добровольська О. Гносеологічні інновації системно-функційної реконструкції розвитку лексико-семантичної системи.....	143
Довганич М. Інтерпретація символу домівки в романах Кадзуо Ішігуро.....	145
Drabov N. Formal approach in the studies of possessiveness.....	147
Зевако В. Формування лексичної компетенції майбутнього лікаря у процесі вивчення української мови як іноземної (на матеріалі теми «Моя майбутня професія»).....	148
Зытотрга І. Kreowanie tożsamości kulturowej jako kwestia w twórczości literackiej.....	151
Зимомря М. Семантична структура лексики традиційних народних промислів Закарпаття.....	153
Зимомря О., Пайда Ю. Функціонально-прагматичний аспект авторських спостережень у жанрі щоденника.....	155
Крістіогло Т. Причини використання аутентичного пісенного матеріалу як засобу підвищення мотивації до вивчення іноземної мови.....	157
Левченко Т., Чубань Т. Значення мовного етикету.....	159
Мандзюк Р. Роль художньої деталі в прозі Карсон МакКалерс.....	161

Масляник М. Контент сучасних дитячих періодичних видань.....	162
Мелешенко О. Мультимодальна метонімія як засіб комунікативного впливу в інтернет-жанрі твітінг (на матеріалі Твіттеру Д. Трампа)	164
Нестерчук О. Інтерактивні методи у викладанні курсу «Українська мова за професійним спрямуванням»	165
Околович О. Функції мовної гри у формуванні творчої особистості.....	167
Осадча С. Використання інтерактивних форм і методів навчання німецької мови як передумова розвитку комунікативних компетентностей у студентів.....	169
Тишковець М. До історії вивчення християнських імен.....	171
Шулянська О. Роль і використання мультимедійних засобів у викладанні іноземної мови.....	173
Яровенко Т. Винниченковий психопортрет від Сергія Михиди (Центральноукраїнський винниченкознавчий осередок)	175
Яровенко Т. Винниченкознавчі практики Володимира Панченка (Центральноукраїнський винниченкознавчий осередок)	177
Яровенко Т. Віднайдення та уведення в науковий обіг п'єс Володимира Винниченка, які вважалися втраченими (Центральноукраїнський винниченкознавчий осередок)	180
Ястреб Н. Тарас Шевченко в інтерпретаційному дискурсі сучасної драматургії: «Стіна» Ю. Щербака.....	183

КРАЄЗНАВСТВО. ТУРИЗМОЗНАВСТВО. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ

Абдуллаєв А., Ребар І. Особливості процесу індивідуалізації підготовки борців вільного стилю.....	188
Грибок Н., Гладка О. Іпотерапія в системі фізичної реабілітації.....	190
Грибок Н., Одегов В. Фізіотерапевтичні методи в реабілітації хворих з остеохондрозом хребта.....	192
Грибок Н., Оловець О. Особливості фізичної реабілітації хворих з невротією лицевого нерва.....	194
Грибок Н., Петрик Є. Механізми лікувальної дії фізичних вправ при захворюваннях органів дихання.....	196
Гришко С., Сапун Т. Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки в шкільній географії.....	198
Котова О., Шикуча А. Вплив фізичної культури на здоров'я молоді в сучасних соціально-економічних умовах.....	200
Малетич Н., Слімаковський О., Волошин О. Розвиток фізичних навичок школярів: психолого-педагогічний аспект.....	202
Недорушко С. Технологія соціально-гігієнічного моніторингу функціонального стану і адаптаційних можливостей студентів.....	205
Полулященко Т. Соціально-біологічні аспекти агресивності у спорті.....	207
Проценко А., Данченко П. Основні положення підготовки юних футболістів на початковому етапі підготовки в дитячо-юнацькій спортивній школі.....	209
Суханова Г., Ушаков В. Обґрунтування необхідності ранкової гігієнічної гімнастики для студентів спеціальної медичної групи зі захворюванням вегето-судинної дистонії.....	210
Ференц В. Роль фізичного виховання в процесі формування вольових якостей дітей старшого шкільного віку.....	212

СУСПІЛЬНІ НАУКИ

Бездітко Ю., Іщенко М. Фактори впливу на розвиток мережі відокремлених структурних підрозділів банків в Україні.....	215
Бездітко Ю., Преображенський Д. Оцінка фінансової стійкості банків з іноземним капіталом у банківській системі України.....	217
Зимомря О. Засоби масової інформації в політичній системі.....	219
Іваненко В., Купрєєнко М. Основні професійні та особисті якості майбутнього вчителя фізичної культури.....	221
Іванова В., Сугоняк Я. Шляхи формування екологічного світогляду та екологічної культури майбутніх вчителів географії.....	223
Круглій Б. Іван Франко про основні принципи виховання свідомих та свобідних громадян суспільства.....	225
Кухарська Н. До питання про трансформацію економіки України в нових реаліях господарювання.....	227
Мудрик О., Давидов П. Проблема якості надання медичної допомоги: аналіз основних видів порушень.....	229
Петришин Г. Імітаційні практики в сучасній освіті України.....	231
Прохорова Л., Непша О., Зав'ялова Т. Проблеми формування геолого-геоморфологічних понять у шкільному курсі географії.....	234
Сідак С. Світовий досвід використання відновлювальних джерел енергії та перспективи їхнього застосування в Україні.....	236
Ткачишина О. Характеристика стереотипів сучасного інформаційного простору.....	237
Шаран Н. Психосоматичні аспекти формування дерматологічної патології.....	239

ПРИРОДНИЧІ НАУКИ

Апанасенко Г. Як протидіяти вимиранню України.....	241
Гасинець Я., Куруц Н., Карбованець О., Демчинська М. Практики та їхнє значення в підготовці фахівців-біологів.....	242
Загайкан Ю., Спринь О. Дослідження працездатності головного мозку та функціональної рухливості у дітей із зоровою деривацією.....	243
Іванченко О., Іванчук К. Видове різноманіття деревних насаджень паркового комплексу Соборної площі м. Дніпро.....	244
Козицька О., Трохимчук І. Лісорозведення на радіаційно забруднених територіях (на прикладі Березнівського району Рівненської області).....	246
Мельник В., Денисюк Н. Вміст парникових газів в атмосферному повітрі м. Рівне.....	248
Мороз О., Трохимчук І. Малина як цінна продовольча і лікарська культура.....	250
Павлішен Д. Різноманітність ентомофауни лучних біоценозів.....	252
Шукрута Л., Воловик Г. Комахи-шкідники та шкодочинність верхівкового короїда (<i>Ips Acuminatus</i>) сосни звичайної (<i>Pinus Silvestris</i>) Острівського лісництва.....	254
Яворівський Р., Яблонська О. Видовий склад родини <i>Scrophulariaceae</i> R. Br. у флорі Зборівського району Тернопільської області.....	256
Відомості про авторів.....	259

ПОЛІТИКА РАДЯНСЬКОЇ ВЛАДИ ЩОДО РИМО-КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ НА ПІВДНІ УКРАЇНИ ВПРОДОВЖ 20-х рр. ХХ СТ.

Актуальність. Зацікавленість історією релігійних течій і церков в Україні, зокрема і Римо-католицької церкви (однієї з поширених конфесій на теренах України), зумовлена усвідомленням вагомості релігійного чинника у сучасному житті.

Метою публікації є аналіз суспільно-політичних умов діяльності Римо-католицької церкви на Півдні України в 20-ті рр. ХХ ст.

Встановлення на українських землях більшовицької влади призвело до корінних політичних, суспільних і світоглядних змін. Ідеологічною основою політики радянської влади відносно релігії був атеїзм. Проти церкви як соціального інституту була розгорнута масштабна антирелігійна кампанія.

Більшовицька влада видала низку декретів проти релігії, церкви та священнослужителів. Серед них Декрет про землю, Декрет про передачу справи виховання і освіти дітей з духовного відомства у відання Народного комісаріату з освіти, Декрет про цивільний шлюб, про дітей та про ведення книг актів громадянського стану, Декрет про розірвання шлюбу та інші, які в тій чи іншій мірі регламентували релігійне життя. Внаслідок впровадження Декрету «Про землю» РКЦ втратила тисячі гектарів церковних земель.

Більшовики на Півдні України націоналізували всі католицькі храми та каплиці, а самих священників позбавили політичних прав; були закриті різні просвітницькі, благодійні та інші товариства, що діяли при католицьких парафіях, зокрема – в Бахмуті, Катеринославі, Одесі та Миколаєві; припинили існування притулки, лікарні, домові церкви, каси взаємодопомоги для бідних членів католицьких громад та інші подібні заклади. Всі церковні навчальні заклади разом з майном передавалися у ведення Народного комісаріату з освіти. Оголошувалися необов'язковими церковний шлюб та хрещення. Держава визнавала лише цивільні шлюби, а церковний шлюб ставав приватною справою громадян. Церква втрачала право вести облік громадського стану та володіти метричними книгами, які містили інформацію про народження, шлюб, смерть, хрещення, конфірмації парафіян та інше.

В УСРР протягом 1921–1923 рр. для реалізації антицерковних декретів створювались відповідні державні структури. Цей апарат повинен був регулювати державно-церковні відносини та сприяти поступовій легальній ліквідації Римо-католицької церкви. Одним із таких органів був відділ по відокремленню церкви від держави, створений у червні 1921 р. у складі Народного комісаріату юстиції УСРР [5, 230]. Найголовнішим завданням цього відділу було вивчення релігійної ситуації в УСРР, дослідження міжконфесійних відносин, а також широкомасштабний збір інформації щодо різних сторін функціонування релігійних громад. На місцях губернські та повітові відділи юстиції створювали спеціальні «ліквідаційні підвідділи», у волостях ці функції виконували місцеві виконкоми.

Головні засади церковної політики в УСРР визначала Антирелігійна комісія при ЦК КП(б)У, заснована наприкінці березня 1923 р. [2, 68]. Головним її завданням було визначення характеру та методів антицерковної діяльності місцевих органів влади. Діяльність цієї комісії носила таємний характер.

В умовах голоду 1921–1923 рр. на Півдні України радянська влада розпочала під гаслом допомоги голодуючим вилучення церковних цінностей.

Спеціальні бригади партійних активістів взяли на облік усе цінне, що знаходилось у костелах [6, 19]. Для того, щоб зберегти найцінніші сакральні предмети, ксьондзам доводилось приховувати описи костельного майна, пояснюючи їх відсутність наслідками воєнного лихоліття.

В багатьох місцевостях Південної України, зокрема в німецьких колоніях Мангейм, Ландау, Рамштадт, Марієнталь та інших, парафіяни активно протестували проти грабіжницького вилучення церковного майна та підписання договору оренди церковних споруд [6, 21]. У таких випадках влада вдавалася до закриття костелів і репресій проти католицького духовенства, внаслідок яких значна частина священників південноукраїнського регіону потрапила за ґрати.

Незважаючи на численні антицерковні заходи протягом 20-х рр. радянська влада в умовах запровадження нової економічної політики зменшила політичний тиск на віруючих, що сприяло покращенню релігійного життя [4, 160]. Майже для всіх священників були пом'якшені вироки. Наприклад, адміністратору парафії Св. Климента в Одесі Й. Шейнеру спочатку було винесено смертний вирок за розкрадання церковних цінностей (він роздав їх на зберігання парафіянам), а згодом замінено п'ятьма роками ув'язнення [1, 233].

Католицькі громади, намагаючись зберегти храми, шли на поступки радянській владі – уклали договори оренди церковних споруд. Згідно договорів в храмах заборонялося проведення будь-яких антирадянських політичних заходів, політичних зібрань, розповсюдження книг, брошур, листівок, ворожих радянській владі, проведення богослужінь і набатних тривог з метою повалення влади більшовиків.

Протягом 1923–1925 рр. влада продовжувала здійснювати антицерковні заходи – закривала храми, конфісковувала церковне майно, проводила арешти духовенства. Репресивні заходи влади в зазначені роки не носили такого масового характеру, як в попередні роки. Намагаючись дати юридичне обґрунтування антицерковної політики, владою було розроблено та впроваджено нове радянське законодавство – декрети, кодекси законів, постанови, а також безліч інструкцій та правил щодо практичного їх застосування.

Слід звернути увагу на те, що вироки католицьким священникам Півдня України протягом 20-х рр. були менш суворими порівняно з аналогічними вироками в інших регіонах тому, що більша частина патерів південного регіону за етнічним походженням були німцями, тому каральні дії проти них могли викликати міжнародний резонанс та призвести до небажаного загострення конфліктів з іноземними державами [7, 119].

Переслідуванням підлягали не лише священнослужителі РКЦ, але й члени їх родин, яких звільняли з роботи, виключали з навчальних закладів, депортували, висилали до виправно-трудових таборів.

В другій половині 20-х рр. посилюється атеїстична пропаганда. Органи безпеки використовували парафіян та деяких помічників священників як своїх агентів, намагаючись зламати моральну силу церкви [3, 159].

Таким чином, політика радянського уряду щодо РКЦ, як і інших релігійних конфесій, на Півдні України протягом 20-х рр. була дискримінаційною. Життя католицьких парафій та духовенства чітко регламентувались державними органами влади. Католицьке духовенство було позбавлено більшості політичних, громадянських та соціально-економічних прав.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Влада і костюл в радянській Україні, 1919–1937 рр.*: Римо-католицька церква під репресивним тиском тоталітаризму / Упоряд. та передмова Н.С.Рубльової. З *архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ*. 2003. № 2 (21), 508 с.

2. *Калакура О. Я.* Польська меншина в Україні на тлі політики воєвничого атеїзму 20–30 р. ХХ ст. *Наукові записки Інституту політичних і етнонаціональних досліджень НАН України*. 1997. Вип. 2. С. 64–70.

3. *Луцький Ю.* Чехи на Україні, 1917–1933: Трагедія господаря. *Хроніка*. 1999. Вип. 29. С. 119–438.

4. *Мчедлов М. П.* Католицизм. Москва: Политиздат, 1970. 271 с.

5. Рубльова Н. Невідома ділянка «Антирелігійного фронту»: Боротьба владних структур УСРР проти Римсько-католицької церкви, 1920-ті роки. З *архівів ВУЧК-ГПУ-НКВД-КГБ*. 1998. № 1/2. С. 228–243.
6. Стронський Г. Приречена на мовчання: РКЦ на Україні в 20–30-ті рр. *Людина і світ*. 1994. № 3–4. С. 17–20.
7. Ченцов В. В. Трагические судьбы. Политические репрессии против немецкого населения Украины. Москва: Готика, 1999. 206 с.